

DA LI JE HARADINAJEVO OSLOBAĐANJE OJAČALO SRPSKE RADIKALE?

Author: Aleksandar Roknić

Analitičari tvrde da bi se ta presuda mogla negativno odraziti na kooperativnost Beograda i umanjiti šanse za hvatanje begunaca.

Po mišljenju analitičara, oslobađajuća presuda koja je prošle sedmice izrečena bivšem kosovskom premijeru optuženom za ratne zločine, na parlamentarnim bi izborima – koji Srbiji predstoje narednog meseca – mogla da dovede do jačanja radikalnih snaga.

Analitičari takođe smatraju i da je srbijanskoj vladi sada još teže da opravda izručenje preostalih begunaca koji se terete za ratne zločine – što je ključan korak za Srbiju ukoliko želi tešnje veze s Evropskom Unijom.

Bivši komandant Oslobodilačke vojske Kosova (OVK), Ramuš Haradinaj (Ramush Haradinaj), oslobođen je optužbi za mučenje, ubistvo, silovanje i deportaciju, a sudije su utvrdile i da na Kosovu nije postojala ni organizovana kampanja ubijanja Srba. Jedan saoptuženik, Idriz Baljaj (Idriz Balaj), takođe je oslobođen, dok je treći okrivljeni, Lahi Brahimaj (Lahij Brahimaj), osuđen na šest godina zatvora.

Presuda je već izazvala gnev u Srbiji, gde su je zvaničnici nazvali „ruganjem pravdi“.

Bivši srbijanski ministar pravde, Vladan Batić, izjavio je kako je njegovo ministarstvo Tribunalu poslalo desetine hiljada dokumenata o Haradinaju i ostalim pripadnicima OVK-a, koji su optuženi za ratne zločine počinjene na Kosovu.

„Među tim dokumentima se nalazi veliki broj izjava žrtava i svedoka, nekoliko ratnih dnevnika lidera OVK-a i izveštaji iz srbijanskih pravosudnih institucija koji su i doveli do više stotina optužbi protiv Haradinaja“, kaže Batić.

Međutim, Haradinajevi advokati su saopštili kako “nije bilo nikakvih dokaza protiv [Haradinaja], kako kada je reč o njemu lično, tako i u pogledu zajedničkog zločinačkog poduhvata, za koji ga tužilaštvo takođe tereti“.

„Bilo [je] jasno iz samih dokaza koje su izneli svedoci tužilaštva da se g. Haradinaj nipošto nije ponašao na zločinački način, već da je sve vreme pokušavao da spreči rđavo postupanje i zaštiti živote civila“ nastavlja se u saopštenju koje je objavljeno na veb-sajtu Haradinajevе odbrane.

Iako je srbijanski Nacionalni savet za saradnju s Haškim tribunalom već najavio da će se na presudu žaliti Ujedinjenim nacijama, istovremeno je naglasio i da dotična presuda neće dovesti do obustave saradnje s Tribunalom.

„Za Srbiju je važno da mi nastavimo da saradujemo, uprkos presudi Haradinaju“, izjavio je ove sedmice novinskoj agenciji Beta predsedavajući Nacionalnog saveta, Rasim Ljajić. No, rekao je i da bi hapšenje preostalih odbeglih optuženika za ratne zločine sada ipak moglo da bude otežano, jer će motivisanost policije da obavlja svoj posao možda biti smanjena.

Direktor kancelarije Saveta, Dušan Ignjatović, izjavio je da će sama presuda svakako pogoršati odnose između Beograda i Haškog suda. „Ova presuda je ujedinila srbijansko javno mnjenje protiv Tribunala. Mislim da je presuda u ovom slučaju jedna od onih kojima se oni neće ponositi, i koje neće doprineti miru i pomirenju u regionu“. Izjavio je Ignjatović za IWPR.

Profesor bezbednosti na Beogradskom Univerzitetu, Zoran Dragišić, smatra da će presuda u Srbiji ohrabriti trajne neprijatelje Tribunala. „Tribunal više nema kredibilitet za procesuiranje ozbiljnih slučajeva. Srpska država je poslala veliki broj dokumenata Tribunalu, a ispostavilo se da je u pravu svako ko je u Srbiji mislio da Tribunal nije ustanova u koju treba imati poverenje“, kazao je on.

„Ovom presudom Tribunal tvrdi kako niko nije odgovoran za ratne zločine koji su nad Srbima i kosovskim Albancima počinjeni na Kosovu.“

Dragišić takođe sumnja da će Srbija preostale begunce – Ratka Mladića, Radovana Karadžića, Stojana Župljanina i Gorana Hadžića – posle svega izručiti Hagu.

„Srbijansko sudstvo se pokazalo u boljem svetlu nego Tribunal, i smatram da je bolje da se Ratku Mladiću i ostalim beguncima sudi u Srbiji. Šanse za to da će Mladić i ostala trojica optuženika biti izručeni Hagu sada su manje no ikada“, rekao je on.

Dragišić smatra da će presuda Haradinaju osnažiti desnicu na izborima koji će se održati 11. maja – što znači da je moguća i pobeda Srpske radikalne stranke (SRS) Vojislava Šešelja. Šešelju se trenutno u Tribunalu sudi za ratne zločine. SRS bi verovatno zaustavio dalju integraciju u evro-atlantske institucije.

Koordinator za međunarodno pravo Inicijative mladih za ljudska prava, Dragan Popović, izjavio je kako presuda zapravo neće puno toga izmeniti, pošto Srbija ionako jedva da saraduje.

„Srbijanski zvaničnici će ovu presudu koristiti kao opravdanje za nesaradnju s Tribunalom“, kazao je on. „To se može videti i po pristupu premijera Vojislava Koštunice. Srbijanske vlasti bi Haradinajevo oslobađanje mogle da iskoriste za dalje podrivanje svih napora da se Srbija suoči s prošlošću.“

Aleksandar Roknić je obučeni izveštač IWPR-a iz Beograda.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/da-li-je-haradinajevo-osloba%C4%91anje-oja%C4%8Dalo-srpske-radikale>